

Beszámoló Szlovéniai tanulmányútról

Az Erdővédelmi Szakosztály június elején, a kicsiny, ám változatos természeti adottságokban bővelkedő Szlovéniába szervezett tanulmányutat, melyen 35 fő vett részt. A nagykanizsai indulást követően rövid idő múlva már a határ túloldalán jártunk, és hamarosan megérkeztünk utunk első megállójához *Pluj* városához. Vasárnap délelőtt lévén a hangulatos óváros utcáin csak a templomba sietőket zavarta meg kis csapatunk. A hangulatos sétát követően továbbutaztunk a *Kamnik* Alpokba, ahol a *Bystre* folyó, csodálatosan bővíző forrását és környékét jártuk be. A hazai hőség után a hegyvidéki terület hűvös, esős délutánja mindenki számára felüdülést jelentett, mi több, a bátrabbak megmártóztak a forrás igencsak friss vizében.

Az ország nyugati részén húzódó mediterrán karsztvidéket kerestük fel. A helyi erdőgazdálkodással és erdővédelmi problémákkal kapcsolatosan a *Vipava* melletti erdőben kaptunk képet *Egon Rebec* úrtól, aki a Szlovén Állami Erdészeti Hivatal *Seznai* körzetének vezetője. Utunk során lépten-nyomon szembesültünk a XVII. század végére – a mértéketlen legeltetés, fakitermelés és az erdőtüzek következtében – kopárrá vált táj eróziós problémáival. Kísérőnk elmondása szerint, a tartományban és egyben az egész országban gondot okoz, a közel 73 %-os magántulajdonú erdők rendkívüli elaprózottsága és ennek megfelelően a tulajdonosok hihetetlen magas száma. A vipavai erdőket elhagyva rövid sétát tettünk az aprócska, tipikusan mediterrán jellegű falucskában, *Stanjel*ben.

Következő programunk a falu közelében lévő idős feketefenyves egészségi problémáinak és felújítási gondjainak bemutatása volt. A Monarchia idején a kopár területeket őshonos, elsősorban lombos fafajokkal próbálták beerdősíteni, ám ez

nem járt eredménnyel. Ekkor kezdték meg a feketefenyő szélesebb körű telepítését, amely végre meghozta a kívánt eredményeket. Az így létrehozott állományok az elmúlt évtizedekben jól fejlődtek, egészségesnek bizonyultak. Ugyanakkor megtudtuk, hogy az utóbbi években itt is jelentkező szélsőséges időjárás miatt számos abiotikus és biotikus probléma lépett fel, amelyekre jelenleg is keresik a megoldásokat. A hivatalos program egy nagy területet érintő, magánerdőben keletkezett tűzkár bemutatásával zárult, amelynek felújítása a nagyszámú tulajdonos miatt kilátástalannak tűnik.

Június 3-án, kedden az ország déli és középső területeit jártuk be *Udovic Marko* úr, a *Postojnai* erdőkerület erdőművelési vezetőjének kíséretében. Első utunk a *Cerkniskoga* tóhoz vezetett. A maga nemében egyedülálló időszakos tó vízszintje az évszakok és a csapadékviszonyok alakulásának függvényében folyamatosan változik. A természetvédelmi terület központjában nagyméretű maketten szemlélítették a medence vízviszonyainak kialakulását. A tavat elhagyva a helyi mészköterületekre jellemző erdőállományok között utaztunk hangulatos erdei utakon, majd a *Rakov Skocjani*, évezredekkel korábban beomlott barlangrendszer páratlan szépségű völgyében tettünk kisebb túrát. A társaság gyönyörködve járta végig Szlovénia második legnagyobb feltárt barlangját, a *Skocjanske* barlangot. Hihetetlen méretű termekben, lenyűgöző színű és formájú cseppkövek között vezetett az út messze a felszín alatt. Az arányok szemléltetésére csak egy példa: a központi nagyteremben kényelmesen elférne a budapesti Bazilika!

A *Pokljuka* fennsíkon folytatott erdőgazdálkodásba és az itt jelentkező erdővédelmi problémákba pillanthatunk be

Vida Papple-Lampe asszony vezetésével. Az egész fennsík a *Triglav Nemzeti Park* területéhez tartozik. Erdővédelmi szempontból különleges a terület, mivel semmiféle közvetlen beavatkozásra nincs mód, csak hosszabb távon érvényesülő megelőző védekezési eljárásokra nyílik lehetőség. Elsősorban az ökológiai egyensúly megbomlása veszélyezteti a területet. Abiotikus károk és az ennek következtében fellépő biotikus károsítók megjelenése jelenti a fő gondot. A szél- és hőtorrések után gyakori a szű gradációk kialakulása. Fő fafaj a luc, de a jelenlegi törekvések szerint ennek arányát csökkenteni szeretnék a jegenyefenyő és a bükk javára. A fennsíkon egy több hektár kiterjedésű tőzeglapos terület különleges növényvilágának bemutatásával zárult a program. A délutánt a *Bobinji* tó és a közelében található Száva folyó vízesésként aláhulló forrásának megtekintésével zártuk.

Június 5-én nagy bánatunkra végleges búcsút intettünk szállodánkunk és elindultunk a *Predjamszki vár* „ostromára”. A lovagvár messze földön híres látványosság. A *Lokva* patak völgyének végében egy nagy kiterjedésű barlang bejáratánál épült a XII. században. A kitűnően helyreállított várban a korabeli környezetet, eszközöket szemlélve átéltük a középkori ember mindennapjait. Egyesek irigykedve gondoltak a békés, telefonmentes időkre, míg mások a korhűen berendezett konyhát és borospincét látva a letűnt idők lakomáit emlegették. A vár előtti csoportkép elkészültével a határ felé vettük utunkat.

A tanulmányút során ismét bebizonyosodott, hogy az együtt eltöltött néhány nap, nemcsak a szakmai ismeretek bővülését szolgálja, hanem az építő gondolatok cseréjére és nem utolsósorban a barátságok elmélyítésére, új kapcsolatok kiépítésére is kiválóan alkalmas.

Fotó: Koltay A.

Fotó: Koltay A.